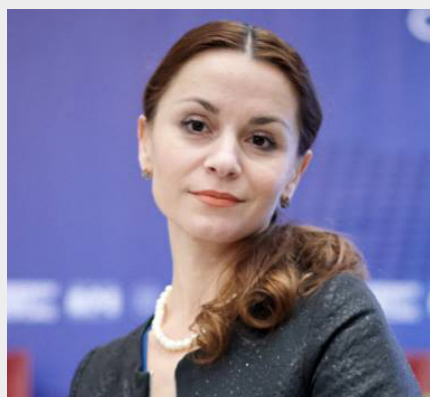

Editorial

Chiar suntem gata să renunțăm?!

Victoria Bucătaru,
directoare
executivă, Asociația
pentru Politică
Externă

Natalia Stercul,
directoare
de programe,
Asociația pentru
Politica Externă

Incertitudinea, alături de dorința de a preveni mai multe derapaje democratice majore evidente, au dominat mesajele diplomaților și ale experților - naționali, dar și internaționali - participanți la cel de-al șaselea Forum de dezbateri privind integrarea europeană, care a avut loc la Chișinău pe finalul lunii noiembrie. Dar înainte de asta au fost cetățenii Republicii Moldova care, în cadrul unor vox-uri stradale ce au însoțit fiecare dintre cele trei paneluri de discuție, au fost întrebați despre felul în care percep ei evoluția relațiilor cu Uniunea Europeană. Oamenii au identificat libera circulație ca fiind un beneficiu incontestabil, dar, în același timp, au subliniat și provocările existente, fiind ferm convinși că fenomenul corupției, lipsa unei justiții independente și a unei coeziuni sociale și politice îndepărtează tot mai mult atât țara, cât și cetățenii săi de acest ideal democratic.

„Tot ce-i val, ca valul trece și sunt convins că și această perioadă va rămâne în trecut”, a ținut să ne spună vicepremierul Iurie Leancă, printre puținii demnitari prezenți la eveniment, care s-a

arătat încrezător într-un viitor prosper al relațiilor țării noastre cu UE. Aceasta, deși profundele crize interne și bilaterale, precum și mențiunile referitoare la posibila suspendare a regimului liberalizat de vize și a Acordului de Asociere (principalul document ce ghidează relațiile Chișinăului cu UE), vorbesc fie despre incoerența guvernării, fie despre înțelegerea cel puțin superficială a gravității situației, fie despre faptul că autoritățile încearcă, într-un soi de disperare tacită, să salveze ultima redută din lupta pentru euro-integrare.

Astfel, dacă, acum patru-cinci ani, Republica Moldova era prezentă pe agenda de la Bruxelles datorită succeselor sale și prestanței de care dădea dovadă în procesele de reformă, astăzi Ambasadorul UE la Chișinău, Peter Michalko, vorbește despre vizibilitatea țării noastre în cu totul alt context și din absolut alt considerent... Anularea alegerilor locale din Chișinău a pus într-un con de umbră nu doar clasa politică autohtonă, dar și întregul sistem judiciar al statului.

În plus, acest așa-zis „exercițiu electoral” a ridicat mai multe semne de întrebare și a anticipat posibile provocări și potențiale tentative de fraudare a scrutinului parlamentar preconizat pentru anul viitor. Tocmai prin aceasta se și explică tot mai frecventele declarații, făcute inclusiv de către ES Peter Michalko, potrivit cărora parlamentarele din 2019 vor fi un adevărat test al democrației pentru țara noastră. Să fie aceasta un simplu mesaj de avertizare? Să fie o încercare de a ni se explica, încă o dată, că angajarea pe parcursul european poate fi demonstrată nu neapărat prin modificări ale Constituției, ci prin abținerea de la denaturarea proceselor democratice și prin organizarea unor alegeri libere și corecte? Așa sau altfel, este cert că partenerii europeni au sonorizat principiul-cheie de care vor ține cont în viitoarele luni și au arătat linia roșie peste care nu vor accepta să se treacă. Și anume, că toate forțele politice trebuie să se abțină de la folosirea resursei administrative și să se concentreze pe un proces democratic și deschis, respectând voința poporului și sistemul multipartinic din Republica Moldova.

La rândul său, contrar celor afirmate de către exponenții guvernării, omul de afaceri Ion Sturza, președinte al Asociației pentru Politică Externă, a dispersat iluzia unui scrutin liber și corect. Potrivit lui, partenerii europeni, dar și mulți dintre cetățenii Republicii Moldova greșesc, atunci când speră că parlamentarele din februarie vor fi democratice și corecte. De facto, dl Sturza a vociferat o idee care pătrunde încet, dar tot mai sigur în capetele a tot mai mulți oameni: aceea că viitoarele alegeri deja sunt fraudate - prin sistemul electoral schimbat și prin atitudinea față de Opoziție, prin corupere și traseism politic, și chiar printr-o posibilă invalidare a rezultatelor acestora, dacă ele nu vor plăcea cuiva anume...

Revenirea la un dialog normal cu Uniunea Europeană este, totuși, o prioritate pentru cei ce

înțeleg adevăratele provocări la adresa securității și integrității Republicii Moldova. Să nu uităm că vorbim, totuși, de „revenire” - căci, oricât s-ar dori, să ștergi totul cu buretele și să o iei ușor de la zero nu va fi posibil.

În procesul de restabilire a relațiilor cu UE, de aducere în albia normalității a dialogului moldo-comunitar, ar trebui să se ia în calcul nu doar ceea ce avem de câștigat de acum încolo, dar și ceea ce deja ne pare firesc și la sigur nu am dori să pierdem. Căci, după efortul enorm depus - atât instituțional, cât și la nivel de societate - ca să ne ajustăm la cadrul normativ și valoric al UE, astăzi nici nu ne dăm seama cât de integrați și chiar dependenți de acest spațiu suntem! Așadar...

Suntem oare gata să renunțăm la libera circulație? Dar la asistența financiară și tehnică europeană, atât de necesară pentru realizarea reformelor și modernizarea țării? Am putea oare spune „nu” șanseii la studii de calitate, de care tinerii noștri beneficiază grație programelor *Erasmus*, *Horizon 2020* sau *Marie Curie*? Ne putem permite luxul de a respinge oportunitățile de cooperare internațională la toate nivelurile și în toate domeniile, inclusiv în cel social și al sănătății? Vrem să renunțăm la interconexiunile de infrastructură, la cooperarea transfrontalieră și la schimburile de experiență, generatoare de noi realități? Sau la facilitățile și la parteneriatele oferite de Zona de Liber Schimb? Puțin probabil. Și-atunci...

Poate ar fi cazul să contabilizăm ce pierdem și unde vom ajunge? Iar fiecare dintre noi să se întrebe cât au investit partenerii euro-atlantici în fiecare dintre noi - și ce oferim noi în schimb? Astfel, vom reevalua realitatea și vom privi cu alți ochi la calea spre viitorul pe care ni-l dorim, dar și la viitorul propriu-zis.